

Hermann Lembke

Hermannus Lembke/ I.U.D. Professor Ordin. Facultatis Iuridicae Senior, & quo ad hunc actum Decanus, Suo & Totius Collegii Iuridici nomine Ad Disputationem Inauguralem, Dn. Johan. Wilhelmi Velhagii, Bilefeldia Westphali, In Auditorio Maiori, Die XXXI. huius Maii, Volente Deo, habendam, Magnificum Dn. Rectorem, Serenissimorum Ducum Mecklenburgicorum &c. &c. Legatos Illustres, Senatum Utriusque Reipubl. Amplissimum, & Omnes omnium Ordinum Cives Academicos ... officiose invitat : [P. P. Rostochii sub Sigillo Facultatis nostrae 20. Maii Anno 1666.]

Rostochii: Kilius, 1666

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn735202982>

Druck Freier Zugang

RU jurist. 31. Mai 1666

Velhagen, Joh. Wilh.

Lembcke, Hermann / b

Vorrede der Frauen

Red.: Lumbke

Verf.: Velhage

1666

Progr. + Aufg.

HERMANNI
JURISCONSULTI
DECANUS

Mag. & Totius Collegii Juridici
nomine
A. D.

DISPUTATIONEM IN ALCIBIA
DR. IOHANNIS VILHELMII
VILHAGII

Bilfeldis Westphal.
in Altorf Altorf. Die XXI. Junij
Mag. Nomen D. O. habentem

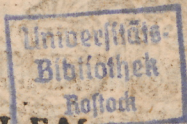
MAGNIFICENTIAE DR. RECTORUM
SACRARIUM DR. ILLUM MEXICANUM
CICORUM & C. LEGATOS LL. USTRAS
SENATUM UT RUSQUE REPUBLICA AMPLIA
MIRUM & OMNES OMNIVM ORDINUM CIVIS A. D. O.
tunc, iuxta ne exaratoe locaratoe, licet
tunc, iuxta ne exaratoe locaratoe, licet
tunc, iuxta ne exaratoe locaratoe, licet
tunc, iuxta ne exaratoe locaratoe, licet

Rostock
Theophrastus Rostock

HERMANNUS Gembke/
J. U. D. Professor Ordin. Facultatis
Juridicæ Senior, & quoad hunc actum

DECANUS,
Suo & Totius Collegii Juridici
nomine

A D

DISPUTATIONEM INAUGURALEM,
DN. IOHAN. VVILHELMI
VELHAGII,
Bilefeldiâ Westphali,

*In Auditorio Majori, Die XXXI. hujus
Maji, Volente DEO, habendam,*

MAGNIFICUM DN. RECTOREM,
SERENISSIMORUM DUCUM MECKLENBUR-
GICORUM & C. & C. LEGATOS ILLUSTRES,
SENATUM UTRIUSQUE REIPUBL. AMPLIS-
SIMUM, & Omnes omnium Ordinum Cives Acade-
micos, juxta ac cæteros Literatos, litera-
rumq; Fautores submissè & offi-
ciosè invitat.

ROSTOCHI,

Typis JOHANNIS KILLII, Academia Typogr. clæ 1761

Ummus Naturæ & rerum omnium conditor
DEUS, cognationem quandam inter homi-
nes constituit, & genus mortale vinculo quasi
quodam aut nexu colligavit, ut si rectæ ratio-
nis ductum sequi velimus, non simultatibus aut
odiis, sed beneficiis mutuis certare conveniat,
homoque homini, non lupo aut diabolo, uti
est in proverbio, sed Deus esse debeat. Neque
verò hic discrimen reperitur Marium aut Fœ-
minarum, sed quemadmodum utraque persona in hominum pro-
creatione, simili naturæ officio fungitur, ita in dispari sexu admira-
bilem animadvertere licet consociationem & corporum animo-
rumq; copulam, ita ut duo reputentur in carne una. Animalia ipsa,
etiam brutissima, juris peritiâ censerent, h. e. Naturam, simulacrum
aliquod juris in iis representare, dum Mas & Fœmina conjunguntur,
fœtus procreatur, idemque sollicitè educatur, monet Magnus ille
Justiniani Quæstor sacri Palatii & aulæ Magister Tribonianus. Certè,
miserrima est illarum domorum & consequenter Reipubl. conditio
& facies, in quibus marito & uxori non benè convenit, sed identi-
dem post fribuscula, post rixas & jurgia redeundum est in gratiam
& visitandum sæpius Viriplacæ templum: At concordia & amor
conjugalis, mutuarum operarum collatio, & symbola reciproca,
columnæ firmum sunt & stabilimentum tum Familiarum, tum Re-
rumpubl. Ita ergò ipsa Natura magnam inter utrumque sexum in-
duxit familiaritatem & jucundi contubernii ardentissimum indidit
desiderium, quo humano generi immortalitas, in mortali hac vita
artificiosè conciliari videtur, ut ex procreatione liberorum genus
renovatum perpetuò maneat, sine quâ societate & individuâ Viri &
Mulieris

INSTITUTIO JURIS NATURALIS ET POLITICÆ

Mulieris consuetudine, solitudo & squalor & vastitas in orbe foret. Cæterum, quia Fœmineus iste & sequior sexus, multis vitiis, multis erroribus obnoxius deprehenditur, meritò prærogativam & eminentiæ Majestatem præ isto, sibi vindicant & asserunt Viri, cum major Masculini sit dignitas, ut docet Ulpian, *in l. 1. ff. d. senat. dignitatem* quæ Fœminæ ex se nullam habeant, sed omnem à Maritis mutuèntur, eorumquæ coruscant radiis *l. 13. C. d. dignit.* Quinimò sexus Masculinus (ut Ælianus annotavit) etiam inter bruta videtur à Natura præferri, siquidem Draco mas, insignis est cristâ & barbâ hirsutus; Gallinaceus & ipse cristatus, non Fœmellæ. Expressius Euripides de sexus prærogativa, cujus versus ex traductione Erasmi, hi sunt :

Præstat unicus Vir, estquæ lucis hujus munere

Dignior, quàm multa sanè Fœminarum millia.

Et quidem, quod vitia, quibus vexantur aut subjacent Fœminæ, concernit, placet ex uberrima messe, quam Jura exhibent, de hoc argumento facere spicilegium, & pauca saltem seligere: Certè, si spectemus externa, Fœminæ Corpore sunt debili, imbecillo, fragili: Unde mulierem à mollitie dictam, sicut virum à virtute, Gratianus cum Ambrosio arbitratur: Si Animum perspiciamus, infirmus est, qui Eas regit, instabilis, levis, inconstans; Voluntas earum momentaria, ut loquuntur Impp. *in l. 20. C. inoff. test.* quæ ter aut pluries in una hora mutetur, juxta Bald. *in l. quoties C. d. suis & legit.* scil.

Varium & mutabile, semper fœmina.

Vel, ut cum Glos. *in c. forus 10. §. f. X. de V. S.* Variantem earum animum exprimamus,

Quid levius fumo? flamen. Quid flamine? Ventus.

Quid vento? Mulier. Quid muliere? Nihil.

Eleganter Naso corpus & mentem hujus sexus simul depingit:

Ut corpus tenerum, sic mens infirma puellæ,

Fortius ingenium suspicor esse Viris.

Uti verò Animus fœminarum volubilis, inconstans, fluctuans & incertus, ita Consilium earundem, fragile, minus circumspectum, invalidum, & plerumquæ adversus propria commoda laborare invenitur *l. 4. C. d. sponsal.* Facilitate innatâ, variis captionibus sunt suppositæ, decipiuntur, moventurquæ persuasionibus, blanditiis vel etiam mi-

ais, æquè promptè, quàm pueri aut minorenes, quibus optimè æqui-
parantur. Propter hanc animi instabilitatem, impotentiam & in-
firmitatem facillimè implentur & consternantur pavore, nec tantus
in iis requiritur metus, ut dicatur justus, quantus in viris; Hanc
intelligere est, sequiorem istum sexum ad arma vibranda, ad belli ex-
peditiones in idoneum atquè arcendum. Accedit, quòd mulierum
proprium & convenientissimum officium sit, domestica curare & tel-
lam ex penso trahere. Quod ipsum intendit sapientissimus Salo-
mon *Proverb. 31.* Manum suam (loquitur de matresam) misit ad colum,
(non ad hastam) & digiti ejus apprehenderunt fusum, quæ sivit la-
nam ac telam (non telum) & operata est consilio manuum suarum.
Hæc fragilitas & judicii imbecillitas, aut defectus, movit Legumlato-
res, quod removerint ab omnibus officiis civilibus & publicis fœmi-
nas, quippè par non est mulier gerendo judicandi muneri, arbitrioq;
ferendo, nequit postulare, nequit docere, nequit idoneus esse testis,
non habet in potestate liberos, adeoq; nec pupillariter illis substitu-
ere, nec tutores scribere, nec sine sacro Oraculo & indulgentiâ Prin-
cipis adoptare potest, quin imò, ipsa ex instituto summi Legislatoris
potestati ac dominio Viri est subjecta; quod tamen non Herile (quo-
primis Romanæ Reipubl. temporibus, marito uxorem certis de cau-
sis, si vel in adulterio deprehensa fuisset, vel partum supposuisset, vel
vinum bibisset, impunè interficere licebat *Dion. Halicar. lib. 2. ant. Rom. Gell. lib. 10. noÿ. attic. c. 23.*) sed Maritale esse oportet, non fusti-
bus ac flagellis, prout nonnulli ex sinistra interpretatione *Nov. 117. c. 14.* falsò sibi persuadent, sed blandis verbis ac piis admonitionibus
exercendum. Nequè enim ex pede desumpta est Uxor, ut pedibus
conculcari, sed ex còsta de latere, ut intimo corde amari debeat: Et
quis unquam propriam carnem odisse fertur? sed & propter alia Ani-
mi vitia atquè ægritudines malè audiunt fœminæ; sunt namquè sua-
ptè naturâ superbi, tumentisq; & elati animi, ut tradit Alber. de Ro-
sat. ad l. *adversus C. d. crim. exp. hered.* sunt ambitiosæ & dominatio-
nis ac imperii adeò cupidæ, ut ne quidem propriis pepercisse liberis
legantur, saltem ut dominarentur: Sunt plus quàm avaræ, undè
Accurs. non semel eas appellat avarissimum Hominum genus, quasi
non satis esset, dicere avarum; & Baldus pro monstro habendum aut
miraculo,

miraculo, existimat, si mulier vel obolum donet, quippè cum libera-
litas & munificentia abhorreat à natura & genio earum, vel, ut ha-
bent verba Ulp. *in l. 33. §. 1. ff. de don. int. vir. & ux.* sit contra sexus na-
turam. Undè præsumuntur seductæ ac circumventæ aut delin-
mentis instigationibusq; corruptæ, si quicquam largitæ fuerint, ut
respondet Socin. *conf. 10.* Sunt porrò garrulæ & loquaces, & quem-
admodum costæ in saccum collisæ sonum edunt, terra verò concussa
non æqvè, ita mulieres ex costis factæ, loquaciores sunt Viris, ex ter-
ra creatis: Sunt & mendaciloquæ, quod Bartol. inde probatum con-
tendit, quia Leges volunt fidem haberi & credi dicto effatoq; Viri bo-
ni, quod de fœmina nuspiam expressum; quo pertinet ille Menandri
Versus:

Non admodum solet quicquam veri dicere mulier:
Sed quid multis? Divus Chrysof. in ea homil. quam in decollatio-
nem S. Johannis edidit, plurima maledicta in hunc sexum congestit.
Divus item Epiphanius, prioris contemporaneus, sermonem habuit
ad populum, fœminarum vituperatione plenissimum: Nec in eas
mitior fuit Hieronymus: Ex Nostris, infinita in unum quasi corpus
coacervarunt Alb. de Rosat. Cæpolla, Carolus Degraffarius & Alii;
sed & Gallus aliquis celebris, multæ magnæq; eruditionis J. Crus, atro-
cissimè invehitur in sexum sequiorem his verbis: Fœminæ suâ na-
turâ sunt sceleratæ & vitiis deditæ, ut totæ ex illis compactæ videri
possint atque conglutinatæ, omniaq; prorsus flagitia in earum ani-
mum, ceu quandam cœnosam, fœculentamq; ac teterrimam senti-
nam confluisse conspiciantur, ut immensa aliqua vorago aut gurges
vitiarum, turpitudinumq; omnium fœminæ dici queant, utq; ex iis
vicia omnia, aut ipsæ ex vitiis orta videantur: Iniquior adhuc in mu-
lieres est, post Platonem, qui, (vix tunc ratione sanâ ductus) dubitat, an
ad animalia rationalia, an irrationalia fœminæ referri debeant; Cu-
jacijs, qui *lib. 6. obs. 21.* asserit, mulieres appellatione hominis non
venire, quem errorem tegit & palliat schemate *l. 38. §. 5. ibi: qui ab-
ortionis aut amatorium poculum dant, eorq; mulier aut homo perierit, sum-
mo supplicio afficiuntur. ff. d. pœn.* cum tamen textus iste nihil patrocini-
netur absurdo huic dogmati, siquidem mulier & homo *in d. l.* sibi re-
lativè opponuntur, Paulus enim loquitur (1) de abortionis, (2) de

amatorio poculo : ad illud, Mulieris, quæ sola abortum facere potest, ad hoc, Hominis nomen pertinet, sive mas sive mulier sit, cum uterquè Phyltro corrumpi, eodemq; perire possit. Hactenus, quæ partim in juris nostri voluminibus, partim à fœminei sexus adversariis & cavillatoribus inclementius dicta, commemoravimus: Nunc vela vertimus illudq; adjungimus. Etiam si in variis juris articulis deterior sit conditio Fœminarum, quàm Masculorum, tamen ex commiseratione sexus, ipsis quoque privilegia, quorum beneficio fragilitati atque indemnitati suæ optimè consulere possit, non pauca concessa esse: quo referendum, quod Fœminæ citius nuptias contrahere, maturius testamentum condere, nec non celerius veniam ætatis impetrare valeant, quàm Masculi; quod pro debitis non compingantur in carceres; quod ex fidejussione sua regulariter non conveniantur, quod ratione dotis privilegium prælationis habeant; quod ad testimonium judiciale non nisi certis casibus, invitæ compellantur: Sed an etiam ad imperium admittendæ? Negat Pontifex *in c. mulierem. 33. q. 5.* & pleriquè Juris publici Consulti: Nostra hæc est sententia, ordinariâ Lege & continuatâ successione Gynæcocratiam Reipubl. nulli esse salutarem, ordinariè enim ad Viros pertinet imperare, ad fœminas parère & obedire. Extraordinario v. casu, etiam ad mulieres seu relictas viduas aut filias Regis defuncti imperium devolvi potest: Si ferat 1. hoc consuetudo regni, quæ legem imitatur, à quâ recedere fas non est, nequè proficuum. Si 2. Proceres ac Subditi, quorum præcipuâ hîc res agitur, unanimiter in talem successionem consentiant: Si 3. habeat pectus instructum omnibus illis, quibus ad feliciter administrandum imperium opus est, virtutibus, aggressura populi gubernationem: Sic, olim Semiramidem (tacemus Exempla Sacra) Assyriis, Tomyridem Schytis præfuisse historiæ memorant; Ita Johannam Siciliae Reginam, in Solio Regali sedentem, sententiamq; dicentem à se visam, gloriatur Angelus *in l. 45. n. 2. col. 1. ff. d. judic.* & Patrum nostrorum memoria occiso in Gallis parricidiali manu à Sicario, Henrico IV. relictæ ejus Vidua Ludovici XIII. Mater, Sceptra tenuit, donec Filius ex ephebis excessit; Eandem regiminis ideam & modum experti sunt Britanni, Hungari, Bohemi, Sveci, Hispani. Cœterum de Beneficiis ac commodis Mulierum

erum prolixius agere nostri non est instituti, cum Præstantissimus ac Literatissimus Vir-Juvenis DN. JOHAN WILHELM VELHAGIUS, Bilefeld. Westphalus, in Dissertatione sua Inaugurali, quam de PRIVILEGIIS FOEMINARUM inscripfit, operam hanc præstiterit; Is ipse, postquam trivialibus ac humanioribus missis, in variis Academiis, præprimis JULIA & GIESSENSI, sub ductu & auspicio Nobiliss. atque Excellentiss. Juris Antecessorum, indefesso studio, jurisprudentiam excoluit, & tam publica quàm privata eruditionis specimina edidit; Non minùs magnam Germaniæ partem, Galliam, Angliam & Belgicas Provincias; non ut ædificia, castella, sepulchra & alia ludicra nudè spectaret, sed ut ea, quæ didicerat, peregrinatione juvaret, & varios variarum Nationum mores, ingenia, leges, Rerum publ. formas observaret, perlustravit, Nostram hanc Rosarum accessit Academiam, & exantlatorum laborum præmium, ab Ampliss. Facultate Juridica decenter petiit: Non voluimus nequè potuimus, honesto ipsius desiderio deesse, proindè profectus ipse in Jure, habito privato Examine perquàm rigoroso, exploravimus, quos cum satis probatos dederit, Unanimi consensu ac suffragio, ad Examen Publicum, pro consequendis Summis in utroquè Jure Honoribus, Ipsum admisimus, ac concertationi huic placidæ, Diem 31. præsentis Mensis Maji, annuente DEO, diximus.

Ad cujus festivitatem celebrandam, Magnificum DN. RECTOREM; SERENISSIMORUM DUCUM MECKLENBURGICORUM &c. &c. Patronorum Academiae Clementissimorum, Legatos splendidissimos; Nec non Prudentissimum hujus Urbis Senatam, tanquam Compatronum munificentissimum; Excellentiss. DNN. Professores, Omnium Facultatum Doctores, Licen-

Licentiatos, Verbi Divini Ministros, Artium liberalium Magistros, Nobilissimos item & Præstantissimos DNN. Studiosos, omnes deniquè Literatos, literarumq; Fautores, eâ, quâ par est, observantiâ & humanitate officiosè invitamus, ut statuto Die, in Auditorio Majori frequentes haud gravatim convenire, in eruditionem DN. Candidati inquirere ac spectabili suâ præsentia actum hunc inauguralem illustriorem reddere velint. Cui petitioni nostræ annuentibus, officia ac studia nostra paratissima vicissim prolixè deferimus atque pollicemur.

P. P. Rostochii sub Sigillo Facultatis nostræ 20. Maji Anno 1666.

tionis marito concessis; Cum ejusmodi beneficia qua
afficiunt, non soleant diutius durare, quam vivit & superest
petunt, l. 8. C. de Metat. & Epidem lib. 12 gl. in l. Medicos 6 C. d.
immunitas marito, ratione officii concessa, maxime in muni
cessariis & exceptis, non transit ad viduas d. l. 8. l. 1. D. de vac
de dignit. & nobil. lib. 9. tit. 29. Def. 23 Id. lib. 3. ubi Senar. vel

XLII. Viduæ, judicio conventæ, extra pr
queunt, ipsæ tamen adversarium
bunal vocare possunt.

Piissima de hoc est Constitutio *Constanz. in l. un. C. qua*
obl. hic, nomine viduæ etiam venire mulieres quæ virum qu
proscriptum ad triremes, captum ab hostibus, diutius abler
Wesemb. ad d. l. un. Accurs. in l. ult. C. ad l. Fab. de plag. Hillig
2. Beneficium illud etiam virginib; concessum videri, cum &
ne duitate seu divisa *Sichard; in d. l. un. pr. n. 4.* dicantur in
hoc cum mica salis. Extenditur th. nostra, ut non intersit a
divites, cum Imp. conditionem viduitatis, quæ maxime me
exposita, respexerit. *conf. Panorm. in c. significantib; n. 6 X. de*
40. Sichard. d. l. n. 5. Carpz. 2. Resp. Elect. iii. 2 Resp. 19 n. 9.
stitutionis membrum sublatum esse notum est per *Nov. 86. c.*
à foro suo evocari permittitur, nisi ob protractam vel denega
illud quamvis hodiernum in quibusdam loci, uti de Gallia &
d. l. un. n. 21. saluberrimè obtineat, quo ex pluralitate instan
sarii mille molestiæ & incommoda declinari poterunt, in Im
ulu quadantenus recessit; Cum n. mutato imperii statu nec qu
ctis ad summum tribunal citare liceat *Vid. Ord. Cam. p. 2. t. 2.*
status Imperii in causis viduarum cognoscant, in Camera Im
dio uti neq; aliis miserabilibus personis, ita nec viduis proce
calu denegatæ aut proractæ justitiæ, *d. Ord. Cam. & Gail. d.*

XLIII. In causis Viduarum de simplici & pl

Ut eo citius lites abbrevientur, *gl. ad l. 72. Verb. vel per*
Proc. jur. tit. i. art. i. n. 51. jun. n. 53. & seqq. Königl. Schwed.

XLIV. Speciale omninò est in nonnullis l
cessores Defunctorum Ecclesiæ
as vel etiam filias in uxorem du

Vid. Finckelth. de jure patron. c. 6. n. ult. in fin. Rationes hnj
ratione superstitis conjugis, demortui Ministri bene meritis,
Græcorum Romanorumq; sanctionibus petitas, præstat silentio o
becillitar em suam denudare: Si namq; rationibus certandum fore
lis qs. illisæ facillimè confringerentur. Quo modo enim hic à par
spontaneus dici poterit, qui Conditionem præstandi involvit, qu
fortietur effectum. *conf. l. 14. C. de Nupt. C. 14. X. de Sponsal. Et si*
esse positum, velit ne, a non nolit vacantem locum in Ecclesia ambire

the scale towards document

B9

B8

B7

A7

C8

A8

C9

B7

C7

01

02

03

10

09

10

11

16

17

18

19

20

A5

B5

A2

B2

A1

C1

B1

A2

B2

C2

A1

B1

C1

Patch Reference numbers on UTT
Scan Reference Chart: TE263 Serial No.

sona marita
rsona com
lib. 10. Et sic
nialibus ne
Fab. in Cod.
3.
ocari ne
um Tri
vel vid. Ec
abent v. g.
caf. 66. n. 9.
c. 20 lit. B.
duæ i. e. si
le V. s. Sed
uperes, an
injuris est
i. O. i. n.
im d. Con
quemquam
Alterum
ur Vult. in
ntia adver
Germ: ab
liatè subje
rincipes ac
judice me
ur, nisi in
i solet.
Carpz. in
2. tit. 5. n. 18.
ut suc
n Vidu
ur.
à commise
antiquatis
iisdem im
illa scopu
sus liber &
q; res suum
ati arbitrio
viduam aut
filiam